

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 10-11 stycznia 2015 r. na kierunku „socjologia” prowadzonym w obszarze nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów niestacjonarnych na Wydziale Społeczno-Przyrodniczym Kaszubsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Tadeusz Bąk – członek PKA

członkowie: dr hab. Andrzej Niesporek – ekspert PKA

dr hab. Leon Szot – ekspert PKA

dr hab. Kamil Kardis – ekspert ds. międzynarodowych

Artur Gawryszewski – ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Andrzej Burgs – ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacja o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „socjologia” prowadzonym na Wydziale Społeczno-Przyrodniczym Kaszubsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Szczegółowe informacje na temat poprzedniej oceny zawiera załącznik nr 3.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Uczelnia ma wyraźnie regionalny charakter. Powstała z inicjatywy Samorządu województwa pomorskiego i Starostwa Powiatowego w Wejherowie, jako uzupełnienie (oferta) kształcenia dla mieszkańców północnej części województwa. Kształcenie w zakresie socjologii a jednocześnie zdobywanie umiejętności specjalizacyjnych wynika z zapotrzebowania regionalnego rynku pracy. Zarówno specjalność pracownik socjalny do 2013 roku, oraz Kierowanie Zespołami Ludzkimi pozwala absolwentom wejść na rynek pracy a także kontynuować z powodzeniem kształcenie na studiach magisterskich w innych uczelniach.

Zgodnie z Misją i Strategią Uczelni (przyjętą Uchwałą Nr 7/2012 Senatu KPSW w Wejherowie z dnia 5 lipca 2012 r. Kaszubsko – Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie aspiruje do miana uczelni otwartej na nowe wyzwania i potrzeby edukacyjne, promującej idee nowoczesnego nauczania – uczenia się oraz kształcenia ustawicznego zgodnego z oczekiwaniami rynku pracy.

Misją Kaszubsko – Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie jest :

- kształcenie studentów w celu przygotowania ich do pracy zawodowej,
- odkrywanie i przekazywanie prawdy,
- wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za Polskę, w duchu umacniania zasad demokracji i poszanowania praw człowieka,
- upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej i techniki, w tym poprzez gromadzenie i udostępnienie zbiorów bibliotecznych i informatycznych,
- działanie na rzecz społeczności Pomorza i Kaszub.

Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie została założona z myślą o stworzeniu nowoczesnej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej skierowanej przede wszystkim do lokalnej społeczności powiatu wejherowskiego, puckiego i lęborskiego, które łącznie zamieszkuje ponad 250 tysięcy osób. Zarówno młodzież, jak i osoby starsze pragnące podnieść swoje wykształcenie i kwalifikacje na tym terenie nie miały praktycznie takiej możliwości. W tym zakresie KPSW stała się ważnym uzupełnieniem luki w ofercie edukacyjnej na poziomie wyższym (licencjackim) w województwie pomorskim, realizując w praktyce założenia „strategii bolońskiej”. KPSW od początku zakładała zbudowanie zróżnicowanej oferty edukacyjnej – stąd obok otwartego jako pierwszy kierunku Socjologia, w kolejnych latach z

¹Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

powodzeniem składane były wnioski i otwierane studia na kierunkach Ochrona Środowiska, Zarządzanie i Pielęgniarstwo (a w ostatnich latach – Ekonomia). Dzięki takiej strategii udało się utrzymać – mimo niżu demograficznego – rekrutację na zadowalającym poziomie, a Uczelnia stała się małym centrum akademickim dla lokalnej społeczności organizując olimpiady tematyczne dla młodzieży szkół średnich, wykłady otwarte, konferencje naukowe czy „Dni Nauki”. Szereg studiów podyplomowych ma ułatwić podniesienie kwalifikacji określonym środowiskom – jak choćby nauczycielom.

Strategicznym celem KPSW jest indywidualizacja procesu kształcenia. Jest to widoczne i podkreślane przez studentów i absolwentów, szczególnie na tle wielkich kilkunastotysięcznych uczelni. Poprzez rozbudowany system stypendialny osoby uboższe (dosyć częste na tym terenie) mają możliwość studiowania praktycznie bez ponoszenia dodatkowych kosztów. Obecnie Kaszubsko – Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie będzie dążyła do uruchomienia kolejnych specjalności na kierunkach **Socjologia**, Ochrona środowiska i Ekonomia, które są kierunkami wiodącymi. Nowe specjalności mają podnieść atrakcyjność oferty edukacyjnej i odpowiedzieć na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy. Ważną rolę – ze względu na lokalne tradycje – odgrywa kierunek Pielęgniarstwo. W ostatnich miesiącach skierowano także kolejne wnioski o otwarciu nowych kierunków studiów: Pedagogiki i Bezpieczeństwa wewnętrznego.

W miarę możliwości pozyskiwania kadry pierwszoetatowej, Kaszubsko – Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie będzie starała się o zgodę na uruchomienie studiów drugiego stopnia na prowadzonych kierunkach. Kaszubsko – Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie będzie rozwijać i pogłębiać współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego – zwłaszcza w wyżej wspomnianych powiatach. Wspólnym mianownikiem dla wszystkich kierunków prowadzonych w Szkole jest teoretyczne i praktyczne przygotowanie absolwentów do rynku pracy, pobudzanie przedsiębiorczości oraz ułatwianie studentom i absolwentom tworzenia własnych przedsiębiorstw. Strategia ta będzie realizowana za pomocą odpowiednich programów studiów przy ścisłej współpracy ze środowiskami gospodarczymi.

W zakresie badań naukowych strategicznym celem Kaszubsko – Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie jest rozwijanie interdyscyplinarnych badań nad socjologią stosowaną i socjologią etniczności ze szczególnym uwzględnieniem regionu Pomorza i Kaszub; badania nad przedsiębiorczością w kontekście rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw; badania na stenem i ochroną środowiska w rejonach o szczególnych walorach krajobrazowych – brzeg morski, jeziora rzeki, lasy – w sytuacji dynamicznego rozwoju turystyki i rekreacji.

- *ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.*

Koncepcja Uczelni aby w oparciu o kierunek socjologii kształtować szeroką wiedzę i umiejętności absolwentów wynika z różnych możliwości specjalizacyjnych odpowiadających wymogom rynku pracy. W początkowej fazie Uczelnia prowadziła specjalizacje w zakresie samorządności i problemów społecznych, następnie wprowadziła specjalizacje praca socjalna (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej – ta możliwość istniała do

2013 roku), obecnie przygotowuje studentów socjologii w zakresie kierowania zespołami ludzkimi. Przygotowywana jest specjalizacja w zakresie turystyki regionalnej, ze względu na turystyczny charakter regionu.

2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Studenci jako interesariusze wewnątrzni są angażowani nieformalnie w procesy określania koncepcji kształcenia. Ze względu na niewielkie rozmiary Uczelni, kierownik biura Rektora jest w stanie na bieżąco zbierać informacje i uwagi od studentów, dotyczące procesu dydaktycznego. Ponadto studenci są ankietyzowani w zakresie weryfikacji ustalonych efektów i celów kształcenia. Również studenci przedstawiciele Samorządu Studentów są angażowani w pracę Komisji ds. Jakości Kształcenia. Warto podkreślić, że podstawową metodą ustalania koncepcji kształcenia jest nieformalna ewaluacja realizowana ze strony Uczelni poprzez kierownika Biura Rektora. Należy docenić skuteczność tej ewaluacji.

Także Samorząd województwa pomorskiego – Poprzez Agencję Rozwoju Regionalnego, jak i Starostwo Powiatowe w Wejherowie mają stały udział w kształtowaniu koncepcji Uczelni i procesu kształcenia (przedstawiciele tych instytucji znajdują się w Senacie Uczelni). Uczelnia ma podpisane umowy z: NSZZ Solidarność, Zrzeszeniem Kaszubsko Pomorskim, Cechem Rzemiosł Różnych – lokalnej organizacji zrzeszającej małe i średnie przedsiębiorstwa. Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa podpisała umowę z Akademią Morską w Gdyni, Powszechną Szkołą Wyższą Pomerania w Chojnicach i z Wyższą Hanzeatycką Szkołą Zarządzania w Słupsku, co pozwala na tworzenie partnerstwa i wymianę doświadczeń w kształceniu absolwentów.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Uczelnia ma charakter regionalny, stąd jej działania w kierunku umiędzynarodowienia nawiązują do położenia (północna część województwa pomorskiego – region kaszubski) i misji Uczelni. Obszarem zainteresowania są przede wszystkim kraje Morza Bałtyckiego i działania na rzecz podnoszenia znaczenia odbudowy kultury regionalnej ludów i społeczności historycznie tu zlokalizowanych. Uczelnia współpracuje z Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim i wspólnie podejmuje działania na rzecz podnoszenia świadomości regionalnej w krajach nadbałtyckich. Niezależnie współpracuje ze Starostwem Powiatowym w Wejherowie przy poszerzaniu wiedzy na temat kultury kaszubskiej zagranicą.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Koncepcja kształcenia na kierunku „socjologia” w pełni odpowiada misji i strategii Wydziału oraz Uczelni. Działania podejmowane przez Wydział w związku z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów wspierają realizację celów strategicznych Szkoły.

2). Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie prawidłowo angażuje interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces formowania koncepcji kształcenia na kierunku „socjologia”. Przedstawiciele studentów są zaangażowani w działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z którego kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.**

Wizytowana jednostka realizuje studia pierwszego stopnia na kierunku „socjologia”. Analizowana dokumentacja obejmuje program studiów realizowany na studiach pierwszego stopnia dla ostatniego cyklu kształcenia studentów rozpoczynających naukę w roku akademickim 2011/2012. Program został opracowany zgodnie z obowiązującymi standardami określonymi w odpowiednich dokumentach. Plan i program studiów dla kierunku socjologia został dostosowany do Krajowych Ram Kwalifikacji (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). W dniu 24 maja 2012 roku Senat Kaszubsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie przyjął uchwałę dotyczącą programu studiów dla kierunku Socjologia w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji. (Uchwała nr 5/2012).

Zakładane cele i efekty kształcenia zostały określone w strukturze kwalifikacji absolwenta. Osoby studiujące kierunek socjologia otrzymują szeroki zakres wiedzy pozwalający dostrzegać i rozumieć przemiany życia społecznego, odróżniać fakty społeczne od innych rodzajów zjawisk i jednocześnie umieć je analizować. Pozyskiwana podczas studiów wiedza ma mieć charakter praktyczny dający się przekładać na określone zapotrzebowanie współczesnego rynku pracy. Absolwenci są przygotowani do prowadzenia samodzielnej pracy analitycznej zarówno w sferze procesów społecznych, politycznych jak i rynkowych. W ten sposób mogą w przyszłości uczestniczyć w działaniach struktur administracyjnych samorządów terytorialnych wszystkich szczebli oraz państwa. Mogą pracować w instytucjach zajmujących się szeroko określoną polityką społeczną, instytucjach badań i analiz społecznych, przedsiębiorstwach, strukturach związków zawodowych, a także w organizacjach pozarządowych.

Oprócz przyswajania ogólnej wiedzy na temat socjologii jako samodzielnej dziedziny i niektórych dziedzin ją wspomagających, absolwenci uzyskują umiejętności w zakresie:

- analizowania zjawisk i procesów społecznych na różnym poziomie zorganizowania społecznego
- planowania rozwoju regionalnego
- zasad funkcjonowania instytucji i kierowania zespołami ludzkimi
- identyfikowania problemów społecznych
- przygotowywania i przeprowadzania badań społecznych
- korzystania z oprogramowań komputerowych w celu ilościowego opracowywania danych
- przygotowywania opracowań analitycznych

Zakładane cele i efekty kształcenia są zgodne z misją Uczelni oraz koncepcją rozwoju kierunku.

Zadaniem Kaszubsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej jest przygotowywanie kadr z wyższym wykształceniem w północnej części województwa pomorskiego. Do 2012 roku w Uczelni w ramach studiów na kierunku socjologia realizowane były dwie specjalności: Praca Socjalna i Kierowanie Zespołami Ludzkimi. Obecnie realizowana jest jedna specjalność Zarządzanie Zasobami Ludzkimi.

Kandydaci na studia socjologiczne w KPSW, są absolwentami szkół średnich, którzy zwykle rozpoczęli już karierę zawodową i chcą jednocześnie podnosić swoje wykształcenie i kwalifikacje. Ich kształcenie ukierunkowane jest na zjawiska i problemy życia społecznego, co wynika z własnych zainteresowań lub/i takie wymagania stawiają przed nimi pracodawcy. Tak zdefiniowany student ma nieco inne niż studenci stacjonarni oczekiwania wobec programu studiów i jest ukierunkowany na praktyczny wymiar zdobywanej wiedzy.

Profil i specjalności kształcenia są uzależniane od zainteresowań absolwentów szkół średnich w pierwszej i drugiej strefie oddziaływań szkoły. Strefę pierwszą stanowi powiat, w którym szkoła jest zlokalizowana, strefę drugą powiaty ościenne.

Program kształcenia i plan studiów opracowany w oparciu o Krajowe Ramy kwalifikacji dla kierunku socjologia obejmujący studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim został osadzony w 100% w obszarze nauk społecznych. Zakładane przez KPSW efekty kształcenia odnoszące się do programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku.

Program kształcenia w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie socjologia, obejmuje 14 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 12 efektów kierunkowych w zakresie umiejętności oraz 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Analiza pokrycia efektów obszarowych wykazuje, iż udział poszczególnych efektów można uznać za prawidłowy. Szczegółowa analiza założonych kierunkowych efektów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji wskazuje pełną ich zgodność zarówno w obszarze wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. Efekty kierunkowe są spójne i prawidłowo zdefiniowane. Sposób ich definiowania uwzględnia wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne istotne dla absolwenta studiów pierwszego stopnia socjologii. Biorąc także pod uwagę realizowaną specjalność, ocena zgodności efektów szczegółowych z efektami kierunkowymi pozwala uznać, iż zapewniają one realizację jak również osiągnięcie obszarowych efektów kształcenia.

W opinii studentów kierunku socjologia, zagadnienia poruszane podczas zajęć są interesujące, a także w większości bardzo dobrze dopasowane do wymagań rynku pracy. Zdaniem studentów efekty kształcenia są spójne zarówno pomiędzy modułami jak i poszczególnymi

przedmiotami. Studenci ocenili, że studia na kierunku socjologia są dość wymagające, a wiedza, którą zdobywają podczas procesu kształcenia w Kaszubsko Pomorskiej Szkole Wyższej jest im przydatna zawodowo. Studenci nie potrafili wskazać, czy są w stanie osiągnąć zaplanowane cele i efekty kształcenia, bowiem ich nie znają. Praktyki zawodowe są obecnie całkowicie nieweryfikowalne, dlatego nie sposób określić, czy ich realizacja pozwala na osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Opis efektów kształcenia jest dla studentów dostępny w bibliotece. Ponadto część wykładowców rozsyła sylabusy i plany dotyczące treści kształcenia bezpośrednio studentom za pomocą poczty elektronicznej.

2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Na podstawie analizy efektów kształcenia, zawartych w opisie kierunkowych efektów kształcenia oraz w udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA kartach opisów poszczególnych przedmiotów zawartych w programie studiów ocenianego kierunku, można stwierdzić, że efekty kształcenia są sformułowane w sposób jasny, przejrzysty i klarowny. Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Zdaniem studentów efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.

3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

KPSW stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia.

Przyjęty na ocenianym kierunku system oceny i weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i umożliwia mierzenie i ocenę efektów na poszczególnych etapach kształcenia. Co roku dokonuje się weryfikacji zakładanych celów na zebraniach pracowników Katedry Socjologii. Realizowany jest między innymi przegląd wyników sesji egzaminacyjnej. Przygotowywane jest sprawozdanie cząstkowe zawierające zestawienie tabelaryczne wyników - osiągnięć studentów. Ocena uwzględnia również przyczyny niepowodzeń studentów głównie podczas procesu dyplomowania.

Przejrzystość analizowanego systemu oceny i weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Konstrukcja kart opisu poszczególnych przedmiotów uwzględnia opis sposobu weryfikacji każdego spośród określonych w tych przedmiotach efektów kształcenia w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” oraz „kompetencje społeczne”. W wyniku analizy kart opisu poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, że na ocenianym kierunku studiów stosowane są różnorodne sposoby weryfikacji efektów

kształcenia. Podczas wizytacji udostępniono Zespołowi oceniającemu przykładowe prace etapowe. Na podstawie analizy udostępnionych prac etapowych studentów można stwierdzić, że weryfikacja osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie tych efektów („wiedza”, „umiejętności”, „kompetencje”). Można stwierdzić, że proces etapowej weryfikacji efektów kształcenia na ocenianym kierunku, z wyjątkiem praktyk, jest realizowany w sposób właściwy.

Formalny aspekt systemu oceny efektów kształcenia związany z procedurami dotyczącymi informowania studentów w zakresie zasad oceniania nie budzi zastrzeżeń. Zasady weryfikacji efektów kształcenia określonych w poszczególnych przedmiotach, a także zasady zaliczania praktyk zawodowych oraz opis przebiegu i zasad oceniania procesu dyplomowania, zawarte są w Regulaminie studiów przyjętym uchwałą Senatu z dnia 24 maja 2012 r. Określa on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i całych studiów. Rozwiązania stosowane w tym zakresie są prawidłowe i przejrzyste. Zasady organizacji praktyk studenckich określone zostały w Regulaminie Organizacji Praktyk Zawodowych. Odbycie praktyki jest potwierdzane przez Kierownika Katedry. Nie doprecyzowano zasad weryfikacji efektów kształcenia zdobytych w ramach praktyk.

Efekty kształcenia są także potwierdzane w procesie dyplomowania. Zasady dyplomowania określone zostały w Regulaminie Studiów. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego zatrudnionego w Uczelni. Za zgodą rektora student może wykonywać pracę dyplomową także pod kierunkiem profesora lub wykładowcy spoza uczelni. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją w składzie: przewodniczący, promotor, recenzent. Na egzaminie student powinien wykazać się ogólną wiedzą studiowanego kierunku/specjalności oraz wiedzą związaną z pracą dyplomową. Analiza tematów prac absolwentów z lat 2010/2011 – 2013/2014, udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji wskazuje na ich całkowitą zgodność z kanonem kierunku socjologia. Dla potrzeb oceny jakości procesu dyplomowania Zespół Oceniający PKA zapoznał się z 10, losowo wybranymi pracami dyplomowymi i dokumentacją egzaminów dyplomowych ich autorów.

W losowo wybranych tezkach akt osobowych studentów znajdują się dokumenty związane z procesem dyplomowania: egzemplarz pracy dyplomowej, opinia promotora i recenzja, protokół z egzaminu dyplomowego oraz dyplom wraz z suplementem (egzemplarz przeznaczony do akt). Sposób prowadzenia i przechowywania tej dokumentacji nie budzi zastrzeżeń. Po analizie treści tych prac dyplomowych Zespół Oceniający nie stwierdził przypadków zawyżania ocen prac dyplomowych przez promotorów lub recenzentów. Poziom merytoryczny części opinii i recenzji kontrolowanych prac dyplomowych nie budzi zastrzeżeń. Pytania zadawane dyplomantom pokrywających treści przedmiotowe kierunku studiów.

Skala odsiewu studentów kierunku socjologia jest niewielka. Z danych przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że skala i przyczyny odsiewu studentów na ocenianym kierunku są przedmiotem analizy władz Uczelni. W roku 2014 prac licencjackich nie obroniły – 4 osoby, a w roku 2013, siedem osób. W ostatnim roku odnotowano odsiew studentów na kierunku socjologia w granicach 10 %. Główne przyczyny odsiewu to: niepodjęcie studiów, nieuzyskanie zaliczenia semestru lub roku oraz rezygnacja ze studiów.

W ich opinii Uczelnia stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. Należy jednak zwrócić uwagę, że studenci nie znają efektów kształcenia. Studenci znają zasady zaliczenia poszczególnych przedmiotów, które są im podawane na pierwszych zajęciach w semestrze. Również sylabusy są kompletne i zawierają opisy zasad oceny efektów kształcenia oraz możliwości ich weryfikacji. System kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia oraz zawiera właściwe sposoby ich weryfikacji. Studenci podczas spotkania z przedstawicielem PKA niestety nie byli w stanie odpowiedzieć na pytania odnośnie weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia. Wynika to z braku znajomości przez studentów sylabusów zawierających opis efektów kształcenia i sposobu ich weryfikacji

W opini studentów kierunku socjologia wymagania formułowane przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach w semestrze są wystandaryzowane. Oczywiście istnieją odchylenia w zakresie wymagań pomiędzy poszczególnymi prowadzącymi, jednakże studenci dostrzegają standaryzację wymagań

4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Uczelnia prowadzi ocenę karier absolwentów wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku, NSZZ Solidarność, Zrzeszeniem Kaszubsko Pomorskim, Cechem Rzemiosł Różnych – lokalnej organizacji zrzeszającej małe i średnie przedsiębiorstwa. Niezwykle istotnym elementem są badania ankietowe, prowadzone w celu zebrania opinii studentów i absolwentów o prowadzonych zajęciach dydaktycznych oraz obsłudze procesu kształcenia. Wyniki prowadzonych badań stanowią podstawę do doskonalenia procesu kształcenia, a także są wykorzystywane do okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ znacząco Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Zakładane kierunkowe efekty kształcenia odnoszące się do programu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją rozwoju kierunku. Zakładane kierunkowe efekty kształcenia w pełni pokrywają efekty specyficzne dla obszarów nauk społecznych w którym kierunek jest

umiejscowiony. Karty opisu przedmiotów zostały opracowane zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, z uwzględnieniem m.in. opisu efektów kształcenia dla modułu w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” i „kompetencje społeczne”, sposobów ich weryfikowania oraz bilansu godzinowego dla potrzeb określenia liczby punktów ECTS. Studenci mają dostęp do informacji dotyczących efektów kształcenia.

2). Na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia oraz efektów kształcenia określonych w udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA kartach opisu poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, że sposób ich formułowania nie budzi zastrzeżeń w zakresie czytelności, zrozumiałości i sprawdzalności.

3). Prowadzący kierunek Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. System weryfikacji osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie tych efektów („wiedza”, „umiejętności” i „kompetencje społeczne”), a także wszystkie etapy kształcenia. Zasady weryfikacji efektów kształcenia określonych w poszczególnych przedmiotach, w tym zasady zaliczania praktyk zawodowych oraz oceny procesu dyplomowania są zgodne z Regulaminem studiów, Regulaminem praktyk zawodowych oraz Zasadami dyplomowania przyjętymi w Uczelni. Realizacja procesu etapowej weryfikacji efektów kształcenia, z wyjątkiem praktyk, nie budzi zastrzeżeń.

4). Uczelnia podjęła działania w zakresie monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy, z zamiarem wykorzystania uzyskanych wyników w celu doskonalenia jakości procesu prowadzonego kształcenia i dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego.

3.Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Program kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych celów na poszczególnych etapach kształcenia. Podzielenie procesu kształcenia na trzy etapy jest słusznym zabiegiem organizacyjnym i wprowadza porządek strukturalny umożliwiając rozdzielać i łączyć poszczególne efekty kształcenia. Pierwszy etap ma charakter wprowadzający i zawiera oprócz treści ogólnych, w tym przedmiotów: Wprowadzenie do socjologii, Wprowadzenie do teorii dyskusyjnej i argumentacji, czy Historii myśli socjologicznej, również kursy z zakresu nauk wspomagających, psychologii społecznej, ekonomii, prawa i administracji, ale także język angielski i technologie informacyjne. Drugi etap to poszerzanie wiedzy socjologicznej, w tym Mikro i Makrostruktury społeczne, Współczesne teorie socjologiczne, ale również jako wspomagające Antropologia kulturowa i Demografia społeczna. Ze względu na regionalny

charakter Uczelni wprowadzone zostały dwa przedmioty: Socjologia etniczności, Socjologia urbanizacji. Drugi etap to wzmacnianie warsztatu socjologicznego, stąd są tu realizowane Metody badań socjologicznych – przedmiot trwa dwa semestry i Metody statystyczne w socjologii. Gromadzenie i analiza danych jest przedmiotem wzmacniającym warsztat, ale jednocześnie przygotowującym do samodzielności w zakresie działań praktycznych w ramach realizowanej specjalności.

Trzeci etap to specjalność, która obok ogólnej wiedzy na temat funkcjonowania grup społecznych, w tym grup zadaniowych oraz zjawisk i procesów grupowych w instytucjach przybliża do praktyki zawodowej. W trzecim etapie studenci zdobywają wiedzę na temat kierowania zespołami ludzkimi. Dowiadują się, że kierowanie to proces planowania, organizowania, przewodzenia i kontrolowania działalności zespołów ludzkich, a umiejętność kierowania może być umiejętnością nabytą, wyszkoloną i trenowaną.

Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie budzi zastrzeżeń w zakresie możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów dyplomowych. Na podstawie analizy aktów normatywnych oraz dokumentacji związanej z organizacją, ewidencją, kontrolowaniem i zaliczaniem praktyk zawodowych, przedłożonej Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji można stwierdzić, że proces planowania, organizacji, realizacji oraz rozliczania praktyk zawodowych przebiega na ocenianym kierunku właściwie.

Określenie nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w ramach analizowanych przez Zespół Oceniający PKA programów studiów dla naborów 2010/2011 – 2013/2014 odbywa się w oparciu o system punktów ECTS, który jest w pełni zgodny z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie. W podlegającym ocenie, realizowanym programie student zobowiązany jest do zgromadzenia określonej liczby punktów przypadającej na kolejne okresy rozliczeniowe (semestry, lata). Ich uzyskanie związane jest z faktem zaliczenia przedmiotu, a nie ma nic wspólnego z otrzymaną oceną. Oznacza to, że punkty przyznawane zostały studentowi wtedy, gdy uzyskał z danego przedmiotu ocenę pozytywną.

W systemie punktowym każdemu przedmiotowi przyporządkowano określoną liczbę punktów na podstawie wkładu pracy studenta niezbędnego do zaliczenia przedmiotu. Punkty odzwierciedlają „ilość” pracy jakiej wymaga każdy przedmiot w stosunku do całkowitej ilości pracy, jaką powinien wykonać student, aby zaliczyć pełny rok akademicki na danym kierunku. Nakład pracy obejmuje zarówno zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego – wykłady, ćwiczenia praktyczne, seminaria, prace terenowe, jak też pracę indywidualną/samodzielną – w bibliotece, w domu oraz egzaminy i inne formy oceny.

Obowiązujący system punktowy stanowi mechanizm dokumentowania postępów studenta.

Zasady przypisywania punktów ECTS

1. Zasady systemu punktowego są wspólne dla wszystkich rodzajów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.
2. System punktowy odpowiada standardowi ECTS i jest on wartością

przyporządkowaną poszczególnym przedmiotom.

3. Liczba punktów przyporządkowana przedmiotom każdego nominalnego semestru studiów wynosi minimum 30 i jest liczbą całkowitą.
4. Liczba punktów odzwierciedla nakład pracy studenta wymagany do zaliczenia danego przedmiotu. Nakład pracy obejmuje zarówno pracę studenta w czasie zajęć zorganizowanych na uczelni jak i jego pracę własną.
5. Punkty ECTS-u przyporządkowane są przedmiotom, natomiast przyznawane są studentom, którzy spełnili wymogi niezbędne do ich zaliczenia. Studenci nie otrzymują punktów ECTS za samo uczestniczenie w zajęciach lecz muszą uzyskać zaliczenie zgodnie z kryteriami oceny określone dla danego przedmiotu – np. egzaminy pisemne, ustne, aktywność na zajęciach, zaliczane kolokwia, prace kontrolne.
6. Uzyskanie przez studenta punktów związane jest jedynie z faktem zaliczenia przedmiotu i nie ma związku z otrzymaną oceną.
7. Punkty są przyporządkowane wszystkim przedmiotom występującym w programie studiów (obowiązkowe, fakultatywne) oraz elementom programu studiów np. prace przejściowe, obozy, plenery, praktyki, które podlegają ocenie.
8. Punkty są przyporządkowane całym przedmiotom, a nie poszczególnym formom zajęć, takim jak np. wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne lub projektowe. Przyporządkowanie punktów części przedmiotu dokonywane jest jedynie w przypadku gdy przedmiot trwa dłużej niż jeden semestr lub stanowi odrębną jednostkę dydaktyczną.
9. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć wchodzących w skład danego przedmiotu w określonym semestrze (roku) jest równoznaczne z przypisaniem do indywidualnego konta studenta liczby wszystkich punktów przyporządkowanych temu przedmiotowi.
10. Punkty są przyporządkowane na podstawie regulaminowego czasu trwania poszczególnych rodzajów studiów, dla trzyletnich studiów licencjackich 180 punktów.
11. Zajęciom z wychowania fizycznego można przypisać maksymalnie 2 punkty ECTS.

Sposób określenia nakładów pracy i obciążenia studentów związanego z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia, wynikający z analizowanych przez Zespół Oceniający PKA programów studiów dla ww. naborów, nie budzi zastrzeżeń. Problemem jest grupa przedmiotów specjalizacyjnych, która obejmuje ponad 30% wszystkich punktów ECTS, jednak przedmioty te nie stanowią grupy przedmiotów realnie wybieranych przez studentów.

Przyjęte zasady zaliczenia semestru oraz całego okresu studiów są odpowiednie i obejmują:

1. Warunkiem zaliczenia całego okresu studiów i dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wymagań programowych i uzyskanie co najmniej liczby punktów wynikającej z nominalnego czasu trwania studiów (liczby semestrów pomnożonej przez 30).
2. Okresem zaliczeniowym jest rok akademicki.
3. Zaliczenie każdego roku studiów wymaga uzyskania co najmniej 60 punktów.

4. Nadwyżka punktów, ponad wymagane 60, uzyskana w danym roku akademickim , przechodzi na kolejny rok.
5. Zaliczenie roku akademickiego powinno nastąpić nie później niż do 30 września.
6. Liczba punktów zaliczająca przedmiot oraz pozytywna ocena (według dotychczasowej skali ocen) podlegają obowiązkowemu wpisowi do indeksu i karty egzaminacyjnej.
7. Rejestracja ze zmniejszoną liczbą punktów określona jest oddzielnie dla danego etapu studiów i podawana do wiadomości studentów przed rozpoczęciem studiów. Ewentualne zmiany w zasadach systemu punktowego muszą być podane do wiadomości studentów przed rozpoczęciem roku akademickiego.
8. Dziekan Wydziału określa termin zaliczenia przedmiotów i uzupełnienia brakującej liczby punktów. Maksymalny termin nie może być dłuższy niż okres dwóch semestrów.
9. Niezaliczenie przedmiotu w terminach określonych przez Dziekana, powoduje skierowanie studenta na powtórzenie przedmiotu. Termin zaliczenia powtarzanego przedmiotu określa Dziekan.
10. O zaliczeniu części studiów odbytej w uczelniach, z którymi nie podpisano stosownych porozumień, o dokonaniu transferu zdobytych tam punktów decyduje Dziekan.

Kształcenie realizowane jest w oparciu o plany i programy studiów opracowane zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika. Plan i program studiów oraz sylwetka absolwenta dla studentów analizowanego roku studiów został opracowany zgodnie z obowiązującymi standardami. Analiza przedstawionego programu kształcenia wskazuje, iż zarówno sekwencja przedmiotów jak i formy zajęć i liczba godzin w ramach poszczególnych przedmiotów są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Przedstawiony do oceny plan i program studiów zapewnia uzyskanie efektów kształcenia określonych w sylwetce absolwenta.

Wszystkie przedmioty na ocenianym kierunku posiadają stosowną wycenę ECTS. W opinii studentów prezentowanej podczas spotkania z ZO sekwencja przedmiotów i modułów kształcenia jest właściwa. Treści są wprowadzane zgodnie z kolejnością zaawansowania, a umiejętności wymagane do przystąpienia do kolejnych modułów, wprowadzane są stosownie przed nimi. Praktyki studenckie na kierunku socjologia zgodnie z regulaminem mają obowiązek trwać minimum trzy tygodnie. Kierownik katedry kwalifikuje je jako właściwe, bądź nie dla kierunku socjologia (na podstawie Regulaminu Praktyk KPSW). Żaden student nie odbył praktyk, które nie byłyby ich stałą pracą zawodową. Zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie zaświadczenia o odbyciu praktyki/pracy wystawianego przez zatrudniającego. Treści zaświadczeń są różne, jednakże większość sprowadza się do stwierdzenia, że student odbył co najmniej trzy tygodniową praktykę i sumiennie wykonywał swoje obowiązki. System kontroli i zaliczania praktyk na Uczelni nie funkcjonuje poprawnie.

W opinii studentów organizacja studiów jest na bardzo wysokim poziomie. Terminy zjazdów są podane z odpowiednim wyprzedzeniem, obsługa administracyjna i dydaktyczna jest kompetentna i sprawna, sale zajęciowe pozwalają na prowadzenie dydaktyki na dobrym poziomie. Studenci podczas spotkania z ZO stwierdzili, że zdecydowana większość zajęć ma charakter teoretyczny, a nie praktyczny.

Na Uczelni istnieje możliwość uzyskania Indywidualnego Toku Studiów oraz Indywidualnego Trybu Studiów. Procedury ich dotyczące są przejrzyste i ogólnodostępne co zostało potwierdzone przez studentów w trakcie spotkania z ZO. Również organizacja procesu kształcenia (m.in. przydział sal zajęciowych) dla studentów niepełnosprawnych pozwala im na swobodne studiowanie. Studenci jednakże nie mają możliwości indywidualizacji procesu kształcenia w zakresie przedmiotów do wyboru. Uczelnia przedstawia im kompletny plan studiów, w którym nie ma miejsca na swobodne dobieranie przedmiotów przez studentów. Uczelnia najprawdopodobniej zaliczyła na poczet obieralności przedmiotów wybory specjalizacyjne, co narzuca im konkretny pakiet przedmiotów. Studenci KSPW nie są świadomi, że mogą mieć możliwość wyboru pomiędzy przedmiotami. W obecnej sytuacji studenci mają bardzo ograniczone możliwości indywidualizacji procesu kształcenia.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Proces kształcenia na kierunku socjologia podzielony jest na trzy etapy. Są one pomyślane tak że stanowią kolejny stopień uzupełnienia i uszczegółowienia zdobywanej wiedzy. Efekty kształcenia na pierwszym etapie (przedmioty wprowadzające) dają możliwość zapoznania się z kierunkiem nauczania, oswojenia ze słownictwem i sposobem prezentowania określonych tez socjologicznych, ale również z dziedzinami towarzyszącymi bez których trudno jest analizować zjawiska społeczne: prawo, ekonomia. Etap pozwala „oswoić” się studentom i przygotować do dyskursu akademickiego, ale i do prezentowania swoich racji na forum publicznym. Drugi etap to ugruntowanie wiedzy socjologicznej, natomiast trzeci charakter specjalizacyjny.

Analiza założonych efektów kształcenia, treści programowych poszczególnych przedmiotów, wynikających z planu studiów oraz stosowanych form i metod dydaktycznych pozwala na stwierdzenie, że tworzą one spójną całość. Podczas spotkań z Zespołem Oceniającym PKA zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicy, a także pracodawcy, uznali formy realizacji poszczególnych zajęć oraz stosowane w trakcie tych zajęć metody dydaktyczne za właściwe. W opinii studentów, stosowane formy i metody prowadzenia zajęć dobrze służą procesowi uczenia się.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Uczelnia nie posiada karty Erazmusa, władze argumentowały to brakiem zainteresowania ze strony studentów stażami zagranicznymi. Należy jednak zaznaczyć, że system kształcenia studentów na poszczególnych semestrach jest dostosowany do systemu innych uczelni w

kraju i w krajach Unii Europejskiej. System ECTS został opracowany w oparciu o oczekiwania w zakresie przedmiotów kształcenia i punktów ECTS na studiach II stopnia w Uniwersytecie Gdańskim na kierunku socjologia, gdzie absolwenci KPSW mogą kontynuować studia i uzyskiwać stopień magistra.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1). Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku nie budzi zastrzeżeń w zakresie możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskania zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Należy poprawić możliwości uzyskiwania i weryfikacji efektów kształcenia w ramach praktyk.
- 2). Analiza opisu zakładanych kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, treści programowych poszczególnych przedmiotów oraz stosowanych form i metod dydaktycznych pozwala na stwierdzenie, że tworzą one spójną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Na podstawie analizy danych zamieszczonych w Raporcie Samooceny oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji, ustalono, że w roku akademickim 2014/2015 zajęcia na kierunku studiów „socjologia” prowadzi 1 profesor tytularny, 2 doktorów habilitowanych, 8 doktorów oraz 4 magistrów, czyli w sumie 15 osób. W tej liczbie 9 osób jest zatrudnionych w Uczelni w ramach umowy o pracę, a 6 nauczycieli prowadzi zajęcia w ramach umów cywilno-prawnych. Większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku reprezentują obszar i dziedzinę nauk społecznych, w tym dyscyplinę naukową: socjologię. Pozostali nauczyciele akademicy reprezentują następujące dyscypliny naukowe: prawo -2, zarządzanie-1, ekonomia-1.

Prawie wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku posiadają długoletnie doświadczenie dydaktyczne, a struktura ich kwalifikacji nie budzi zastrzeżeń ze względu na reprezentowane dyscypliny naukowe, do których odnoszą się cele i efekty kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Podsumowując, zarówno liczba, jak i struktura kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku umożliwiają, pod względem merytorycznym, osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji przyjętego programu studiów.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.**

Zgodnie z Raportem Samooceny do minimum kadrowego kierunku „socjologia” Uczelnia zgłosiła 9 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół Oceniający PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczaniu do minimum kadrowego. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

W wyniku weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku stwierdzono, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z póź. zm.). Stwierdzono także, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki § 13 ust. 1. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w Uczelni nie krócej niż od początku semestru studiów. Analiza obciążeń nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe pozwala na stwierdzenie, że wszyscy nauczyciele akademicy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku samodzielnego nauczyciela akademickiego lub 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „socjologia” powinno stanowić zgodnie z § 14 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora. Wśród zgłoszonych do minimum kadrowego 3 samodzielnych nauczycieli reprezentują obszar i dziedzinę nauk społecznych oraz dyscyplinę „socjologia”. Osoby te zaliczono do minimum kadrowego. Ponadto z 6 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora – zgłoszonych do minimum kadrowego – reprezentujących obszar i dziedzinę nauk

społecznych, dyscyplinę socjologia i posiadających w tej dyscyplinie dorobek naukowy, zaliczono do minimum kadrowego na wizytowanym kierunku studiów.

Analiza dorobku naukowego, praktycznego i kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na wizytowanym kierunku pozwala na stwierdzenie, że są one adekwatne do realizowanego programu i założonych efektów kształcenia.

Z analizy danych dotyczących składu minimum kadrowego na wizytowanym kierunku z okresu ostatnich 4 lat, tj. 2011/2012 – 2014/2015 wynika wniosek o braku stabilności minimum kadrowego na wizytowanym kierunku studiów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich wynosi **1:15** i jest zgodny z wymaganiami zawartymi w wyżej wymienionym rozporządzeniu.

Zespół oceniający wizytował zajęcia w dniu wizytacji, zapoznając się ze sposobem ich prowadzenia, poziomem i wymaganiami, oceniając równocześnie bazę dydaktyczną i warunki prowadzenia zajęć na kierunku. Szczegółowe informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych oraz ich oceny zostały zawarte w **Załączniku nr 6**. Zajęcia wybierano losowo z planu zajęć dydaktycznych obowiązującego w semestrze zimowym w bieżącym roku akademickim. Wszystkie zajęcia odbywały się zgodnie z planem i rozpoczęły punktualnie. Zajęcia prowadzone były przez osoby wykazane w rozkładach, w salach wykładowych dobrze dostosowanych do prowadzonych zajęć. Widoczny był wysoki poziom kompetencji osób prowadzących zajęcia, ich dobre przygotowanie do zajęć, a także umiejętności

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Władze Uczelni prowadzą politykę wspierającą rozwój naukowy oraz rozwój kwalifikacji kadry dydaktycznej. Działania podejmowane przez jednostkę wspomagające rozwój naukowy kadry są następujące: konkursowy system zatrudniania promujący aktywność w zakresie podnoszenia kwalifikacji i zdobywania kolejnych stopni naukowych (w konkursie brane są pod uwagę osiągnięcia naukowe i dydaktyczne oraz wychowawcze i organizacyjne nauczyciela akademickiego), kształtowanie indywidualnego obciążenia dydaktycznego, które sprzyja odbywaniu praktyk i staży naukowych, możliwość ubiegania się o stypendia naukowe, możliwość uczestniczenia w stażach krajowych i zagranicznych, organizację corocznie konferencji naukowych z różnych obszarów aktywności naukowej pracowników Wydziału. Wydział wspiera podnoszenie kwalifikacji dotychczas zatrudnionych pracowników, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, korzystając ze specjalnego funduszu stypendialnego Uczelni.

Spotkanie z kadrą prowadzącą zajęcia na wizytowanym kierunku

W spotkaniu uczestniczyło 9 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku studiów. Po krótkim wprowadzeniu przewodniczący Zespołu Oceniającego skierował do uczestników spotkania pytania dotyczące: opinii na temat procesu kształcenia na kierunku, wpływu kadry na koncepcję kształcenia i weryfikację procesu kształcenia, opinii na temat kandydatów na studia i absolwentów, współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej przez władze Uczelni. W dyskusji wzięło udział kilka osób. W dwóch dłuższych wypowiedziach wskazano na kluczowe znaczenie przygotowania absolwentów do zawodu w kontekście wymagań ustawowych oraz KRK.

Dla 15% nauczycieli akademickich obecnych na spotkaniu wizytowana Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Warunki pracy w Uczelni, przede wszystkim materialne, oceniono ogólnie jako dobre. Zabrakło wypowiedzi na temat polityki kadrowej władz Uczelni i Wydziału. Spotkanie trwało 90 minut.

(Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Wejherowie zatrudnia wystarczającą liczbę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku „socjologia”. Struktura ich kwalifikacji umożliwia osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia oraz realizację przyjętego programu kształcenia na studiach pierwszego stopnia.

2). Spośród dziewięciu zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia spełnia trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień doktora habilitowanego oraz sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora. Uczelnia spełnia tym samym wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „socjologia”.

Pozostali nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku „socjologia” również posiadają kwalifikacje naukowe i dydaktyczne umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

3). Uczelnia prowadzi politykę kadrową zapewniającą weryfikację nauczycieli akademickich i sprzyjającą podnoszeniu ich kwalifikacji. Uczelnia stara się zapewnić pracownikom ocenianego kierunku „socjologia” warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Bazą lokalową dla realizacji procesu dydaktycznego jest kompleks budynków przekazany na potrzeby Uczelni przez Starostwo Wejherowskie. Kompleks ten do 1999 roku był użytkowany na cele lekcyjne i zajęcia praktyczne (warsztatowe) przez Zespół Szkół Elektrycznych w Wejherowie. Przekazana nieruchomość obejmuje zespół 3 budynków połączonych ze sobą. Powierzchnia budynku głównego wynosi 753,7 m², budynku warsztatowego – 455,9 m², łącznika – 219,3 m².

W budynku KPSW jest 7 sal dydaktycznych (w nawiasach liczba miejsc):

- sala nr 2 (35)
- sala nr 6 (80)
- sala nr 7 (80)
- sala nr 13 (40)
- sala nr 14 (40)
- sala nr 15 (65)
- sala nr 22 (100)

Sale dydaktyczne wyposażone są w krzesła z pulpitemi i odpowiedni sprzęt audiowizualny, w tym zestawy do projekcji multimedialnych.. Uruchomiona jest pracownia informatyczna na 10 miejsc z komputerami podłączonymi do Internetu. Na potrzeby procesu dydaktycznego z zakresu przedmiotów podstawowych i kierunkowych przygotowywane są dalsze pracownie, w tym pracownia językowa.

Część administracyjna budynku Uczelni to 5 pomieszczeń, w tym Dziekanat, Księgowość oraz pokój wykładowców.

Biblioteka, z częścią czytelnictwem na 26 miejsc, zajmuje jedno pomieszczenie. Książki dla kierunku Socjologia – w liczbie 1170 tytułów - zakupywane są od 2003 roku - wiele z nich występuje w kilku egzemplarzach. Biblioteka wyposażona jest również w czasopisma naukowe w liczbie 11 tytułów, m.in., „Kultura i społeczeństwo”, „Studia Socjologiczne”. W bibliotece Kaszubsko – Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie zatrudniona jest dyplomowana bibliotekarka. Kompleksową obsługę informatyczną biblioteki zapewnia program komputerowy LIBRA 2000. Książki są na bieżąco uzupełniane o najnowsze pozycje. Do dyspozycji studentów kierunku Socjologia są również książki i publikacje zgromadzone na potrzeby kierunku Ekonomia i Zarządzanie.

Zdaniem studentów, Uczelnia posiada dobrze wyposażone sale wykładowe i ćwiczeniowe, które zapewniają możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Biblioteka jest dobrze wyposażona w księgozbiór literatury obowiązkowej dla kierunku socjologia. Studenci jak sami przyznali w trakcie spotkania z ZO, bardzo rzadko korzystają z biblioteki. Budynek Uczelni nie jest przystosowany dla potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo. Uczelni nie stać na sfinansowanie wind, podjazdów oraz szerszych drzwi wejściowych do sal. Jednakże poprzez sprawną organizację zajęć dydaktycznych przez Uczelnię, studenci niepełnosprawni odbywają wszystkie zajęcia na parterze budynku, który to jest przystosowany do ich potrzeb.

Baza dydaktyczna Uczelni pozwala na osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia. Część sal powinna zostać odnowiona, aby móc zapewnić większy komfort nauki. Jednakże obecna

sytuacja nie jest dramatyczna. Uczelnia pomimo ograniczonych zasobów finansowych potrafi poprzez sprawną organizację zajęć, umożliwić studentom niepełnosprawnym podjęcie studiów. Uczelnia spełnia kryterium szczegółowe w pełni..

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

W Uczelni znajduje się dostosowana baza dydaktyczna do wymogów kształcenia na kierunku socjologia. Zapewniona jest odpowiednia liczba pomieszczeń dydaktycznych, ich wielkość i „pojemność” jest odpowiednio zróżnicowana wobec potrzeb realizacji przyjętych form zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria). Baza lokalowa jest wyposażona w sprzęt elektroniczny i inne środki techniczne wspomagające realizację procesu dydaktycznego i umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na kierunku socjologia.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena eksperta międzynarodowego:

W trakcie wizytacji na kierunku Socjologia ocenie poddano współpracę naukowo - badawczą z uczelniami, instytucjami zagranicznymi, która realizowana jest w następujących wymiarach:

- KPSW uczestniczy we współpracy naukowo-dydaktycznej w zakresie podnoszenia kwalifikacji osób uczących przedmiotów regionalnych w krajach nadbałtyckich, przede wszystkim z Niemcami, Litwą, Łotwą i Estonią. Co roku wspólnie ze Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim organizowane są seminaria dla nauczycieli regionalistów, którzy mają okazję podnieść swoją wiedzę na temat społeczności regionalnych. Ostatnie seminarium, poświęcone kulturotwórczej roli szkoły odbyło się w Kłaninie w 2014 roku. Ponadto w roku 2013 pracownicy Uczelni współorganizowali Międzynarodową Konferencję nt. Kultury i języków mniejszości etnicznych: Żmudzini, Łatgale, Kaszubi, Skuodas – Litwa 17.10.2013
- Na uwagę zasługują, podejmowane wspólnie ze Starostwem Powiatowym seminaria dla studentów Uniwersytetu Przykarpackiego w Iwanofrankijsku (Ukraina). Seminaria te poświęcone są kulturze kaszubskiej i piśmiennictwu regionalnemu. Studenci mają wykłady i warsztaty w różnych instytucjach kultury, w tej części województwa Pomorskiego: powiaty wejherowski i pucki.
- Pracownicy jednostki biorą udział w międzynarodowych badaniach porównawczych na temat: Sytuacji życiowej młodzieży na tle przekształceń społecznych w Rosji i w Polsce. Badania prowadzone są przez Uniwersytety w Gdańsku i Sankt Petersburgu (Rosja).
- Uczelnia współpracuje przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu Filmów Dokumentalnych nt. Pracy „Godność i Praca” , który jest organizowany od 11 lat

w Gdańsku przez Pomorski Instytut Demokratyczny i Samorząd Województwa, którzy są założycielami KPSW. Festiwal to także seminaria dla socjologów, psychologów, ekonomistów i prawników zajmujących się pracą i rynkiem pracy.

- Razem z Kaszubskim Zespołem Parlamentarnym i Zarządem Głównym Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego zorganizowano na terenie Uczelni Wystawę: 150 lat osadnictwa kaszubskiego w Kanadzie. Pracownicy Uczelni byli autorami zdjęć i konsultantami merytorycznymi całego przedsięwzięcia. Ze strony kanadyjskiej współorganizatorem było Wilno Heritage Society.

**Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ nie dotyczy
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.**

Ocena kryterium dotyczącego badań naukowych nie została przeprowadzona ponieważ Uczelnia na kierunku „socjologia” prowadzi jedynie kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;**

Zasady rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów, jednocześnie nie zapewniają możliwości selekcji kandydatów dysponujących wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia nie narzuca żadnego warunku wstępnego dla kandydatów, przyjmując wszystkich chętnych na studia.

7.2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Studenci podczas spotkania z ZO określili swój tygodniowy nakład pracy na około 30h, co przy prostej kalkulacji odnoszącej się do całego semestru oznacza, że nakłady pracy studentów są znacznie mniejsze niż wynikałoby to ze standardów przyjętych przy wycenie ECTS. System oceny osiągnięć studenta jest zorientowany na proces uczenia się. Studenci uważają, iż większość ocen jest formułowana w sposób obiektywny i przejrzysty, jednakże zdarzają się przedmioty i prowadzący, których oceny nie są formułowane w ten sposób. Wymagania są przeciętnie wystandaryzowane pomiędzy poszczególnymi przedmiotami.

7.3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia nie stworzyła studentom jakichkolwiek możliwości wyjazdów w ramach programów wymiany międzynarodowej i krajowej. Uczelnia nie posiada procedur, umów bilateralnych

nawet w najpopularniejszych programach wymiany – MOST, Erasmus oraz Erasmus Praktyki.

Jest to duże zaniedbanie ze strony Uczelni, które powoduje także, że Uczelnia traci potencjalnych studentów zagranicznych, którzy mogliby zdecydować się na studia w KPSW. Należy dodatkowo zaznaczyć, że Uczelnia podejmuje niewystarczające działania na rzecz popularyzacji wiedzy na temat ECTS oraz wymiany studenckiej. Uczelnia nie czuła nacisku ze strony studentów na rzecz stworzenia możliwości wymiany, bowiem studenci niestacjonarni są w większości niezainteresowani takimi możliwościami. Spowodowane jest to m.in. poprzez posiadanie stałych zobowiązań (praca, rodzina), przez co nie mają możliwości wyjazdu na wymianę studencką.

Studenci nie są angażowani we współpracę międzynarodową jednostki, przez co nie ma to bezpośredniego przełożenia na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia przez studentów.

7.4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Studenci ocenili system opieki naukowej i dydaktycznej jako bardzo dobry. Nauczyciele akademicy są dla nich dostępni w godzinach konsultacji oraz zdalnie poprzez środki komunikacji elektronicznej. Dyplomanci mają regularne spotkania z promotorami, w trakcie których wyznaczają kolejne etapy pracy dyplomowej. Uczelnia nie stosuje technik i metod kształcenia na odległość. Informacje zawarte w sylabusach są kompletne co mogłyby być bardzo przydatne studentom w procesie uczenia się. Niestety studenci ocenianego kierunku nie czytają sylabusów co przekłada się na brak wiedzy na temat celu kształcenia, a także na brak wiedzy o zasobie umiejętności i kompetencji nabywanych na poszczególnych przedmiotach. Uczelnia powinna podjąć zdecydowane działania na rzecz uświadomienia studentom istotności informacji zawartych w sylabusach. Pozostałe materiały dydaktyczne, dedykowane studentom na poszczególnych przedmiotach, zostały ocenione przez studentów jako bardzo przydatne w nauce.

Studenci bardzo wyraźnie wskazali, że jedynym czynnikiem motywującym ich do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia jest możliwość otrzymania stypendium rektora dla najlepszych studentów. Mechanizm ten działa skutecznie, a kryteria stypendium rektorskiego nie budzą zastrzeżeń. Studenci są bardzo dobrze poinformowani o możliwościach jakie dają świadczenia Funduszu Pomocy Materialnej. Zasady przyznawania stypendium socjalnych, zapomóg itd. są powszechnie znane. Komisja Stypendialna przyznająca stypendia socjalne i rektorskie złożona jest ze studentów oraz jednego pracownika Uczelni. Studenci nie mają żadnych zastrzeżeń odnośnie warunków przyznawania stypendiów i procedur z tym związanych. Uczelnia ze względu na niewielkie rozmiary i zasoby obecnie nie jest w stanie zapewnić studentom możliwości rozwoju zawodowego i kulturalnego poza zakresem studiów.

Studenci są bardzo zadowoleni z całości systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Również sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów nie budzi wśród nich żadnych zastrzeżeń. Studenci podczas spotkania z ZO

wskazali dobrą organizację Uczelni w zakresie administracji i realizacji dydaktycznej jako mocną stronę procesu kształcenia. Również kadra nauczycieli akademickich została przez studentów oceniona bardzo wysoko. Słabych stron procesu kształcenia nie wskazano podczas spotkania ZO ze studentami.

Ocena eksperta międzynarodowego:

- Uczelnia nie posiada aktualnej Karty Erasmus 2014-2020. System ECTS jednocześnie stwarza możliwości odbywania przez studentów kształcenia na poszczególnych semestrach w innych uczelniach, w tym zagranicznych. Brak jednak umów i porozumień międzynarodowych Erasmus na ocenianym kierunku Praca Socjalna, co jest wyraźną przeszkodą w podnoszeniu poziomu umiędzynarodowienia uczelni, wymiany studentów, kadry dydaktycznej.
- Biblioteka KPSW posiada w swoich zbiorach publikacje krajowe i zagraniczne z zakresu pracy socjalnej, jak również czytelnię internetową, co pozwala na wyszukiwanie najbardziej aktualnych informacji z zakresu pracy socjalnej z kraju i z zagranicy

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: znaczaco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Selekcja kandydatów na studia na kierunku socjologia nie istnieje. Jedynym ograniczeniem przyjęcia kandydatów jest nie kryterium jakościowe (np. wyniki matur) tylko ilościowe (limit miejsc). Niestety nie zapewnia to właściwej selekcji kandydatów o wiedzy i umiejętnościach pozwalających osiągnąć zaplanowane efekty kształcenia.

2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Jest on także wystandaryzowany, przejrzysty i obiektywny. Zastrzeżenie budzi jednakże ocena nakładu pracy studenta. Obecnie jest on znacząco zawyżony w ocenie względem rzeczywistej realizacji dla studentów niestacjonarnych.

3) Uczelnia nie stworzyła procedur umożliwiających uczestnictwo studentów w programach wymiany międzynarodowej i krajowej. Ponadto wśród studentów brakuje elementarnej wiedzy na temat ECTS oraz możliwościach wyjazdów (także na praktyki zawodowe).

4) Uczelnia administracyjnie i dydaktycznie jest bardzo dobrze przygotowana do kształcenia studentów. Procedury są przejrzyste i powszechnie znane. Materiały dydaktyczne pozwalają na świadome kształtowanie ścieżki kształcenia oraz pozwalają na wsparcie procesu nauczania. Niestety studenci mają niską świadomość istotności informacji zawartych w sylabusach, co powoduje naukę na poszczególnych przedmiotach bez znajomości celu kształcenia. Ważnym zadaniem dla Uczelni jest uświadomienie studentów o istotności świadomego zapoznawania się z materiałami dydaktycznymi (m.in. sylabusami).

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.**

Dbając o systematyczne podnoszenie jakości kształcenia, jako koniecznego warunku dalszego rozwoju oraz umocnienia pozycji KPSW w krajowym i europejskim systemie szkolnictwa wyższego został wprowadzony Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Uchwałą Senatu nr 3 z dnia 24.05. 2012 r. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, dotyczy wszystkich etapów i przejawów procesu dydaktycznego, biorąc pod uwagę wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, osiąganym przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz opinie wszystkich interesariuszy, a także wnioski z monitorowania losów zawodowych absolwentów. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zawiera zasady oraz najważniejsze uwarunkowania, procedury i wytyczne kreowania wysokiej jakości kształcenia. Wewnętrzny System Jakości Kształcenia w KPSW został stworzony w przekonaniu, że podnoszeniu jakości służy dobra współpraca, budowanie partnerstw, dialog, uwzględnianie potrzeb interesariuszy oferty edukacyjnej. Założono, iż doskonalenie jakości kształcenia ma charakter stałego działania z udziałem wszystkich pracowników, studentów i pracodawców. Założono też, iż dbałość o wysoką jakość kształcenia i obsługi studentów jest obowiązkiem wszystkich członków społeczności akademickiej KPSW.

Wprowadzony system zapewniania jakości kształcenia jest rozwiązaniem nowym w dotychczasowej historii funkcjonowania KPSW.

Rektor zarządzeniem nr4/2012 powołał Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz jej przewodniczącego. Komisja ds. Jakości Kształcenia zajmuje się: opracowaniem procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia oraz przedstawia do zatwierdzenia Rektorowi. Komisja ds. Jakości Kształcenia zajmuje się: wdrożeniem opracowanych procedur, inicjuje spotkania władz ze studentami, analizuje wyniki oceny jakości kształcenia oraz przedstawia Rektorowi propozycje działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia. Senat przyjmuje zadania i zasady funkcjonowania Komisji Ds. Zapewniania Jakości Kształcenia drogą uchwały.

W skład Komisji wchodzi Przewodniczący Komisji, Kierownicy kierunków kształcenia, Dziekan Wydziału, Kierownik Biura Rektora, dwóch przedstawicieli studentów, delegowanych przez właściwy organ samorządu studentów oraz inne osoby wskazane przez Rektora.

Przewodniczący Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia przedstawia na koniec każdego roku akademickiego Senatowi, globalną ocenę efektów kształcenia, która stanowi podstawę doskonalenia procesu kształcenia. Raporty z ewaluacji i monitoringu Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zatwierdza rektor KPSW w każdym roku akademickim. Kierownicy kierunków sprawują nadzór nad wdrożeniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na określonym kierunku. Kierownik kierunku jest

zobowiązany do przedłożenia senatowi na koniec roku akademickiego oceny efektów kształcenia na tym kierunku. Wyniki oceny stanowią podstawę doskonalenia jakości kształcenia. Ocena efektów kształcenia obejmuje:

- 1) analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągania przez studentów założonych efektów kształcenia,
- 2) analizę ocen zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów,
- 3) analizę użyteczności efektów kształcenia:
- 4) ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym dostępu do literatury i obsługi, sposobu zarządzania Uczelnią:
- 5) ocenę rozwoju naukowego pracowników i satysfakcji z pracy w KPSW
- 6) ocenę informowania studentów i innych zainteresowanych (kandydatów, pracodawców) o efektach kształcenia oraz metodach sprawdzania i oceny efektów.

Dokumentacja działalności wewnętrznego systemu zapewniania jakości obejmuje:

- 1) opis procedur stosowanych w ocenie efektów kształcenia dla poszczególnych studiów,
- 2) regulamin prac dyplomowych: przedstawienie wymagań stawianych pracom dyplomowym na kierunkach studiów oraz zasad ich sprawdzania i oceniania,
- 3) raporty z ewaluacji efektów kształcenia na każdym kierunku, prowadzonej na zakończenie każdego roku akademickiego, obejmujące również konkluzje odnoszące się do zmian dokonywanych w programie kształcenia, mających na celu jego doskonalenie w zakresie efektów kształcenia oraz programu studiów.

Konkluzje wynikające z Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są wykorzystane do doskonalenia warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego, Analizy i oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dokonuje Senat KPSW przynajmniej raz w roku akademickim na jednym ze swoich posiedzeń.

Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w KPSW sprawuje Rektor lub wskazany przez niego prorektor właściwy ds. kształcenia.

Ocena efektywności kształcenia polega na zbierania istotnych informacji, pozwalających na odpowiedzenie na pytania: Czy wszystko idzie zgodnie z planem? Czy osiągnęto efekty i rezultaty? Czy rejestrowane są postępy z prowadzonych działań. Bieżące weryfikowanie zarówno tempa jak i kierunku, w którym zmierza przyjęty system oceny jakości kształcenia.

Ponieważ przyjęty system oceny jakości kształcenia trwa krótko to trudno mówić o stałych efektach. Przyjęto, iż skuteczny monitoring opracowanego systemu oceny jakości kształcenia musi polegać na systematyczności badań - testy badające jakość kształcenia wypełniane są w KPSW od dwóch lat, niektóre co pół roku, niektóre raz w roku, niektóre po skończeniu studiów. Badani są różni interesariusze uczelni: studenci, pracownicy dydaktyczni, pracownicy administracyjni, pracodawcy. Nie wszystkich interesariuszy zbadano w tych dwóch latach. Dość trudno jest dotrzeć do pracodawców i zachęcić do wypowiedziania się na temat ich potrzeb oraz oceny oferty edukacyjnej KPSW i rezultatów tej oferty. KPSW przyjęła, iż ewaluacja systemu jakości kształcenia ma przebiegać systematycznie i od dwóch lat ta systematyczność jest zachowana a procedura doskonalona i są widoczne postępy tego doskonalenia. Porównywanie postępów we wdrażaniu z przyjętymi założeniami związane jest z podejmowaniem działań naprawczych. Monitoring systemu oceny jakości kształcenia

obejmuje z założenia wszystkie poziomy zarządzania ale jeszcze nie wszystkie poziomy poddane zostały ocenie. Wykorzystuje zarówno formalnie obowiązujący system raportowania, jak również inne mniej formalne sposoby komunikacji z absolwentami, pracodawcami zatrudniającymi absolwentów KPSW, agencjami pracy.

Sposoby potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia:

System Zapewnienia Jakości Kształcenia bazuje na czterech podstawowych elementach: ankietyzacji zajęć – przedmiotów i prowadzących, systemie nagród, hospitacji zajęć, kontroli planów i programów studiów. Jest on systematycznie doskonalony.

ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian;

Rektor Uczelni każdorazowo podczas Inauguracji roku akademickiego prezentuje wyniki monitorowania procesu jakości kształcenia, w/w wyniki są każdorazowo prezentowane na posiedzeniach Rady Wydziału i Senatu KPSW. Co najmniej raz w semestrze organizowana jest konferencja prasowa z udziałem lokalnych, ale i regionalnych mediów. Podczas spotkań z przedstawicielami studentów również poruszane są zagadnienia efektów kształcenia w Uczelni.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Interesariusze wewnętrzni (studenci ocenianego kierunku studiów, pracownicy) jak i zewnętrzni (jednostki samorządu lokalnego oraz Agencja Rozwoju Pomorza) uczestniczą w spotkaniach (niektóre z nich reprezentowane są w Senacie Uczelni), których celem jest omówienie i przedyskutowanie osiągniętych efektów kształcenia. Kolejnym partnerem są lokalni przedsiębiorcy, z którymi omawiana jest kwestia karier życiowych absolwentów socjologii i optymalnie praktycznego wymiaru kształcenia. Przy Uczelni funkcjonuje Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół KPSW, które jest naturalnym partnerem oceny jakości kształcenia i dróg życiowych absolwentów.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+/-	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+/-	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+/-	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Wydział wypracował przejrzystą i efektywną strukturę zarządzania ocenianym kierunkiem „socjologia” oraz poprzez wdrożone procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia.

2). W procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą nauczyciele akademicy i pracownicy administracyjni, studenci, absolwenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni, w tym pracodawcy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ^(*)		Nie oceniono			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		

8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
---	---------------------------------------	--	---	--	--	--

Na Wydziale Społeczno-Przyrodniczym Kaszubsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Wejherowie na kierunku „socjologia” proces dydaktyczny przebiega poprawnie. Nauczyciele ocenianego kierunku, prezentując wiedzę teoretyczną jak i praktyczną słuchaczom, korzystają z najnowszych badań, egzekwują ją metodami tradycyjnymi jak i nowoczesnymi. Należy podkreślić i docenić współpracę z instytucjami z otoczenia społecznego i naukowego, oraz ich wpływ na proces dydaktyczny.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

dr hab. Tadeusz Bąk